Çarpanlara Ayırma

1. Ortak Paranteze Alma:

Bir cebirsel ifadede terimlerin katsayılarının ebobu ile, ortak değişkenlerinin küçük kuvvetlisini parantezin başına alarak çarpım haline getirilmesine ortak çarpan parantezine alma denir.

İlk Adım Örneği:

4+6 ifadesini ortak çarpan parantezine alalım.

4 ve 6 nın ebobu iki olduğu için,

4+6=**2**.2+**2.**3= **2.**(2+3)

İkinci Adım Örneği:

x^3+x^2+x ifadesini ortak çarpan parantezine alalım.

x.x.x+x.x+x=**x.**x.x+**x.**x+**x**= **x.**(x.x+x+1)=**x.**(x^2+x+1)

Son Adım Örneği:

$4x^3+8x^2+16x$ ifadesini ortak çarpan parantezine alalım.

Katsayıların ebobu **4,** değişkenlerin küçük kuvvetlisi **x** olduğundan;

4x.x^2+**4x.**2x+**4x.**2=**4x**(x^2+2x+2)

Örnekler: Aşağıda verilen ifadelerin ortak çarpan parantezine alarak çarpanlarına ayırın.

a-) 5a+20a=

b-) $40b^2-15b^3+35b^4$

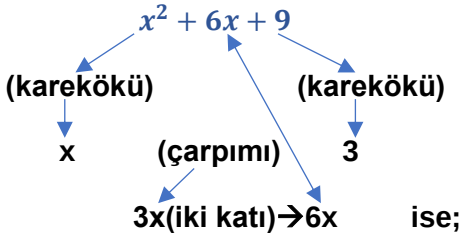
c-) ab+ac+ax=

d-) $x^2y^3+x^3y^2$=

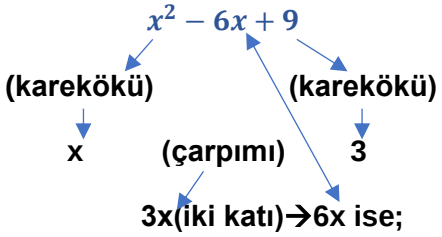
e-) $5m^3n+10m^2n^2$=

2. Özdeşliklerden Yararlandırma:

A. Tam Kare İfadeler:

$$x^2 + 6x + 9 = (x + 3).(x + 3)$$

$$x^2 - 6x + 9 = (x - 3).(x - 3)$$

Örnekler: Aşağıda verilen ifadeleri çarpanlarına ayırarak en sade halini elde ediniz.

a-) $x^2 - 4x + 4 =$

b-) $4x^2 + 20x + 25 =$

c-) $9x^2 - 36x + 36 =$

2018 LGS

Aşağıdakilerden hangisi,

$3x^2 - 6xy + 3y^2$

cebirsel ifadesinin çarpanlarından biridir?

A) 3x B) y – x

C) x+y D) $3y^2$

www.derslig.com

Örnekler: Aşağıda cevabı istenen durumları tam kare özdeşliğinden faydalanarak bulunuz.

1. $x^2+y^2=41$ ve $x.y= 20$ ise; $(x+y)^2=?$

$(x+y)^2 = x^2+2xy+y^2$ olduğundan,

$(x+y)^2 = \mathbf{x^2+y^2}+2xy \rightarrow (x+y)^2=41+2.\mathbf{20}=41+40=81$

$\mathbf{(x+y)^2=81}$

2. $a^2+b^2=98$ ve $a.b=17$ ise; $(a-b)^2=?$

3. $(x+y)^2=115$ ve $x.y= 12$ ise; $x^2+y^2=?$

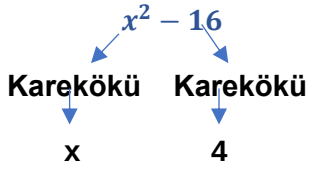
4. $(x+y)^2=85$ ve $x^2+y^2=35$ ise; $x.y=?$

Teog-2017/Nisan

$x^2 + ax + 64$ cebirsel ifadesi bir tam kare ifade olduğuna göre a aşağıdakilerden hangisi olabilir?

A) 4 B) 8 C) 16 D) 32

B. İki Kare Farkı:

$$x^2 - 16 = (x - 4).(x + 4)$$

www.derslig.com

Örnekler: Aşağıda verilen ifadeleri çarpanlarına ayırarak en sade halini elde ediniz.

a-) $4x^2 - 25 =$

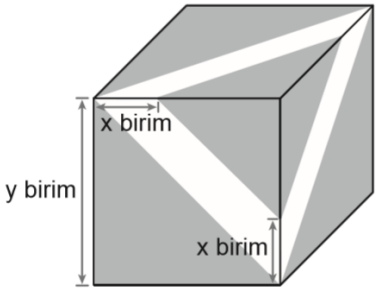
b-) $36x^2 - 16y^2 =$

c-) $3x^2 - 12b^2 =$

d-) $40x^2 - 90b^2 =$

e-) $24a^2 - 600 =$

2018 LGS

Küp şeklindeki kutunun tüm yüzlerine şekildeki gibi eşit büyüklükte şeritler yapıştırılıyor ve şeritler dışında kalan üçgen biçimindeki bölgeler boyanıyor.

Buna göre, boyanan bölgenin alanını birimkare cinsinden gösteren cebirsel ifade aşağıdakilerden hangisidir?

A) $6y^2 - 6xy + 3x^2$

B) $3y^2 - 6xy + 6x^2$

C) $6y^2 - 6xy - 3x^2$

D) $3y^2 - 6xy - 6x^2$